

	Európai Duna Régió Stratégia EDRS
Prioritás	<i>I. A dunai térség biztonságának erősítése országon belül és határokon átívelően</i>
A program megnevezése	4. Biodiverzitás a Duna mentén – A természeti örökség és ökológiai szolgáltatások védelme
<i>A program előzményei, indokoltsága, célja</i>	<p>Indokoltság: A folyók mentén található természetes, illetve természet közeli életközösségek hazánkban és európai szinten is kiemelkedő értéket képviselnek. A Duna teljes magyarországi szakasza, valamint vízgyűjtőjének számos vízteste része a Nemzeti Ökológiai Hálózatnak. Típusonkénti megoszlásában az ökológiai folyosó kategória fedi legnagyobb arányban a folyót és hullámterét, de egyes szakaszok pl. Szigetköz, Béda-Karapancsa, Gemenc vidéke a legtermészetesebb állapotokra utaló magterületek és az őket övező, a káros külső hatások mérséklésére hivatott pufferterületek. Hazánk területének 21%-a Natura2000 terület, s a teljes magyar Duna-szakasz – a fővárosi rész kivételével –, valamint számos más hazai víztest egyben a Natura2000 területek (európai ökológiai hálózat) láncolatához tartoznak. A Duna magyarországi szakaszán található mellékágak mind természetvédelmi, mind vízvédelmi szempontból kiemelt jelentőséggel bírnak. A természeti értékek megőrzésének egyik módja a genetikai erőforrások, köztük a helyi körülményekhez alkalmazkodó tájfajták védelme.</p> <p>Cél: A folyó menti élőhelyek természeti értékeinek, természetes folyamatainak a megőrzése, amely a vízkészletek védelmét is elősegíti. A természet közeli környezet ugyanakkor számos fejlesztési lehetőséget biztosít a vízi-, öko- és kerékpáros turizmus fejlesztéséhez is. A vízi és part menti életközösségek és természeti értékek megőrzése, a fenntartható fejlődés szemléletének érvényesítése hozzájárul a helyi lakosság életminőségének javításához és megélhetési lehetőségeinek bővítéséhez. Az ökológiai hálózat lényegében a különböző természetes és természet közeli élőhelyek között meglévő, az ökológiai folyosók által biztosított térbeli kapcsolatrendszer, amelynek megőrzése elengedhetetlen az ökoszisztéma működőképességének fennmaradásához. A Natura2000 területek megőrzésének alapját a tagállamokra nézve kötelező érvényű madárvédelmi, valamint élőhelyvédelmi irányelvben foglalt előírások adják. Összességében a program célja a Dunához kapcsolódó természeti értékek, ökológiai kapcsolatok, rendszerek fenntartása, javítása illetve megőrzése a jövő nemzedékek számára, összhangban a természetvédelem szakmai törekvéseivel.</p>
<i>A program tartalma, alprogramok</i>	<p>4.1. Határon átnyúló természetvédelmi területek kialakítása, fejlesztése</p> <p>5.1.1. Magyar-horvát határon átnyúló Mura-Dráva-Duna bioszféra rezervátum létrehozása</p> <p>5.1.2. Danubeparks - Duna Folyó Hálózat a Védett Területekért – transznacionális stratégiák kidolgozása és alkalmazása a természeti örökség megőrzésére a Duna mentén.</p> <p>5.1.3. A Szigetköz-Csallóköz természeti értékeinek és ivóvízkészleteinek védelme</p> <p>4.2. Duna-térség ökológiai hálózatainak fejlesztése</p>

	<p>5.2.1. Ökológiai célállapot meghatározása a Duna komplex hasznosításának feltétel-rendszerében</p> <p>5.2.2. Natura2000 fenntartási tervekkel kapcsolatos programok és a Natura2000 területekkel kapcsolatos kommunikáció javítása</p> <p>5.2.3. Dunai „erdei” iskola hálózat kialakítása</p> <p>4.3. Folyó-mellékág rehabilitációs beavatkozások, Vizes élőhelyek rehabilitációja</p> <p>5.3.1. Dunai szigetek élőhely rekonstrukciója <i>Folyamatban lévő, illetve előkészített magyarországi projektek, amelyek példát jelentenek a folyó menti rehabilitációs tevékenységek folyamatosságának biztosítására, összehangolására:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • A bagaméri mentett oldali mocsárrétek élőhely rekonstrukciója • Ásványrárói Kucsér-mocsár élőhely rekonstrukciója • Védett természeti területek és értékek megóvása, bemutatása, kutatása <p>5.3.2 Faddi, bogyiszlói, tolnai, bátai Holt-Duna rehabilitációja</p> <p>4.4. A Duna ökoszisztéma szolgáltatásainak felmérése, a fenntartható erőforrás használat kereteinek kidolgozása</p> <p>4.5. A Tisza vízrendszerének hidroökológiai állapotelemzése</p> <p>4.6. Folyóvízi hosszanti átjárhatóság biztosítása az élővilág számára – A VIZA 2020 program kiterjesztése a vándorló halak Duna hossz-menti átjárhatóságának biztosítása érdekében, A Vaskapu I. és a Vaskapu II. vízerőművek hosszirányú átjárhatóságát vizsgáló elemzések.</p> <p>4.7. Génmegőrzés és génbanki együttműködés a Duna mentén</p>
<i>Potenciálisan érintett országok</i>	A Duna menti országok, illetve a Magyarországgal határos országok
<i>Kötelezettség (jogsabályi, egyéb)</i>	<p>Biológiai Sokféleség Egyezmény (Rio de Janeiro)</p> <p>Egyezmény a nemzetközi jelentőségű vadvizekről, különösen, mint a vízimadarak tartózkodási helyéről (Ramsar-i egyezmény)</p> <p>Egyezmény a vándorló és vadon élő állatfajok védelméről (Bonn)</p> <p>Egyezmény az európai vadon élő növények, állatok, és természetes élőhelyek védelméről (Bern)</p> <p>5 évente ország jelentésben kell beszámolni az UNESCO-nak a MAB („Man and Biosphere” programhoz tartozó) területekről</p> <p>43/92/EGK Élőhelyvédelmi irányelv</p> <p>79/409/EGK Madárvédelmi irányelv</p> <p>A 2000/60/EK Víz Keretirányelv (VKI): az Európai Unió tagországainak 2015-ig teljesíteniük kell azt a</p>

EDRS – Magyarország II. hozzájárulás tervezete
2010. április. 30.

	<p>kötelezettségüket, hogy felszíni és felszín alatti vízkészleteiket jó állapotba kerüljenek. A keretirányelv szerint a „jó állapot” nemcsak a víz tisztaságát jelenti, hanem a vízhez kötődő élőhelyek minél zavartalanabb állapotát, illetve a számunkra biztosított vízmennyiséget is.</p> <p>COM (2006) 216 Akcióterv a biodiverzitás fenntartására 2010-ig és azon túl</p> <p>Regulation (EC) No 1882/2003 Természetvédelmi direktíva és módosításai, Natura2000</p>
<i>Illeszkedés a Duna stratégiához</i>	<p>I.A Természeti környezet értékeinek védelme</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bioszféra-védelem megszervezése • Határon átívelő vízkészlet-gazdálkodás kialakítása <p>II. B Turizmus fenntartható fejlesztése</p> <p>III.A. Oktatási-kulturális együttműködés</p> <ul style="list-style-type: none"> • Környezet-tudatosság javítása
<i>A program érintettjei (célcsoport, kedvezményezettek, együttműködők köre)</i>	<p>Célcsoport: természeti környezet (élőhelyek, ritka fajok, tájfajták, egyéb értékek stb.), helyi lakosság, gazdálkodók Kedvezményezettek, együttműködők köre: civil szervezetek, önkormányzatok, kormányzati szervek, területileg illetékes nemzeti park-igazgatóságok, területileg illetékes természetvédelmi, környezetvédelmi és vízügyi felügyelőségek és vízügyi igazgatóságok, erdészeti társaságok és helyi vállalkozások</p>
<i>Vízió/hatások/eredmények</i>	<p>A határon átnyúló együttműködések, a lakossággal, érintett területhasználókkal történő kommunikáció segíti a természeti környezet megőrzését a Duna mentén. A környezettudatosság, szemléletformálás, környezeti nevelés a táj és ember kapcsolatának erősítését eredményezi, valamint elősegíti a természeti értékek fennmaradását, az arra való törekvést, amely egyben az erőforrások megőrzése szempontjából is elengedhetetlen a jövő generációk számára. Az ökoszisztéma-szolgáltatások felmérése és a fenntarthatóság környezeti-társadalmi- kulturális-gazdasági keretei lehetővé teszik a Duna élő folyamként történő megtartását. A természeti értékek megléte lehetőséget biztosít egy diverzifikált gazdálkodási szerkezet megteremtéséhez, illetve kedvező háttérrel ad a szelíd turizmusfajták elterjedésének.</p>
<i>Program típusa</i>	Kohéziós Alap és Európai Regionális Fejlesztési Alap
<i>A megvalósítás időtartama</i>	A program megvalósításának időtartama az egyes projektektől függően 2-5 év, illetve folyamatos
<i>A program előkészítettsége (engedélyek, tervek, indítás várható időtartama stb.)</i>	A program egyes elemei előkészítettségének helyzetét a projektlapok tartalmazzák
<i>Kapcsolódás más programokhoz/projektekhez</i>	2. Élővizeink értékeinek megtartása a Duna térségben 12. Turizmus a Fekete-erdőtől a Fekete-tengerig

	Európai Duna Régió Stratégia EDRS
Az alprogram megnevezése	4.1. Határon átnyúló természetvédelmi területek kialakítása, fejlesztése
<i>Potenciálisan érintett országok</i>	Minden érintett ország a Duna mentén
<i>Területi lehatárolás</i>	
<i>Az alprogram előzményei, indokoltsága, célja</i>	<p>Előzmények: INTERREG IIIa, határmenti Life projektek, 2007-es Tulcea-i Határozat, Aggtelek-Domica területrendezési tanulmányterv, nemzeti parkok közötti együttműködés (pl. Fertő-Hanság Nemzeti Park)</p> <p>Indokoltság, cél: Ezek a területek azért rendkívül fontosak, mert három, egymást kiegészítő funkciójuknak megfelelően egyszerre szolgálják a természeti értékek, ökoszisztémák és a biodiverzitás védelmét; a fenntartható gazdasági és társadalmi fejlődés elősegítését, valamint a környezeti nevelés, oktatás és kutatás támogatását. Azaz e területek az „ember és bioszféra” hosszú távú harmonikus kapcsolatának mintaterületei.</p>
<i>Kötelezettség (jogszabályi, egyéb)</i>	<p>Biológiai Sokféleség Egyezmény (Rio de Janeiro)</p> <p>Egyezmény a nemzetközi jelentőségű vadvizekről, különösen, mint a vízimadarak tartózkodási helyéről (Ramsar-i egyezmény)</p> <p>Egyezmény a vándorló és vadon élő állatfajok védelméről (Bonn)</p> <p>Egyezmény az európai vadon élő növények, állatok, és természetes élőhelyek védelméről (Bern)</p> <p>5 évente ország jelentésben kell beszámolni az UNESCO-nak a MAB („Man and Biosphere” programhoz tartozó) területekről</p> <p>43/92/EGK Élőhelyvédelmi irányelv</p> <p>79/409/EGK Madárvédelmi irányelv</p> <p>UNESCO Sevillai Stratégia</p> <p>1996. évi LIII törvény a természet védelméről</p>
<i>Duna menti tagállami közös érdekek</i>	<p>Európa természeti örökségének megőrzése, az ökoszisztéma-szolgáltatások védelme és fenntartható hasznosítása csak bioregionális megközelítésű, a különböző élőhelyek, élőhely típusok közötti kapcsolatok biztosítását szolgáló nemzetközi együttműködés révén érhető el. Az együttműködés célja és módja az érintett területek ökológiai jellegétől és védettségi státuszától függően sokféle lehet (pl. Bioszféra Rezervátumok hálózata, Ramsari Egyezmény hatálya alá tartozó területek, Natura 2000 területek hálózata, Pán Európai Ökológiai Hálózat).</p>
<i>Az alprogram érintettjei</i>	<p>Célcsoport, kedvezményezettek, együttműködők köre: helyi lakosság, civil szervezetek, önkormányzatok, kormányzati szervek, területileg illetékes nemzeti-park-igazgatóságok, területileg illetékes természetvédelmi, környezetvédelmi és vízügyi felügyelőségek és vízügyi igazgatóságok, erdészeti társaságok és helyi vállalkozások stb.</p>
<i>Az alprogram tartalma</i>	<p>7.1.1. Magyar-horvát határon átnyúló Mura-Dráva-Duna bioszféra-rezervátum projekt</p> <p>7.1.2. Danubeparks - Duna folyó Network a Védett Területekért – a természeti örökségek megőrzésére transznacionális stratégiák</p>

EDRS – Magyarország II. hozzájárulás tervezete
2010. április. 30.

	<p>kidolgozása és alkalmazása a Duna mentén.</p> <p>7.1.3. A Szigetköz-Csallóköz természeti értékeinek és ivóvízkészleteinek védelme</p>
<i>Vízió/hatások/eredmények</i>	<p>A határon átnyúló természetvédelmi területek kialakítása révén a természeti értékek megőrzése, védelme és kímélő használata hatékonyabbá válhat. Javul az érintett országok közötti együttműködés, mind szakmai és lakossági, mind kormányzati és helyi szinten. Az együttműködés erősödése hozzájárul az ökoturizmus, vállalkozások fejlesztéséhez is.</p>
<i>Az alprogram költségigénye</i>	<p>Az alprogram egyes elemeinek költségét a projektlapok tartalmazzák. Az alprogram teljes költségigényének tervezése még folyamatban van.</p>
<i>A megvalósítás időtartama</i>	<p>3 év, illetve folyamatos</p>
<i>Az alprogram készültségi foka</i>	<p>A Bioszféra Rezervátum magyar része kijelölésre került. A bioszféra-rezervátum nevezési dokumentuma (magyar rész) elkészült, és a Magyar UNESCO Bizottság közreműködésével 2009. szeptember végén az ország benyújtotta az UNESCO-nak.</p> <p>A közelmúltban Szlovénia illetve Ausztria is jelezte érdeklődését a kezdeményezéshez való csatlakozással kapcsolatban.</p> <p>DANUBEPARKS - A Dél- Kelet Európai Transznacionális Program első pályázati felhívásának keretén belül jóváhagyott projekt.</p> <p>A Szigetköz-Csallóköz természeti értékeinek és ivóvízkészleteinek védelméért c. projekt szakmai előkészítése megtörtént.</p>

	Európai Duna Régió Stratégia EDRS
Az alprogram megnevezése	4.1. Határon átnyúló természetvédelmi területek kialakítása, fejlesztése
A projekt megnevezése	4.1.1. Magyar-horvát határon átnyúló Mura-Dráva-Duna bioszféra-rezervátum
<i>Potenciálisan érintett országok</i>	Magyarország (magyar rész), Horvátország (horvát rész) A későbbiekben bekapcsolódhatnak a Mura, Dráva, Duna régió más érintett országai is. Ausztria, Szlovénia jelezte is ilyen szándékát.
<i>Területi lehatárolás</i>	A Mura, Dráva illetve a Duna folyók mentén elterülő területek, érintve védett természeti területeket (melyek kezeléséért a Duna-Dráva, illetve a Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóságok a felelősek), illetve nem védett területeket.
<i>A projekt előzményei, indokoltsága, célja</i>	<p><u>Előzmények:</u>A fejlett országok egyik legrégebbi, világszerte elterjedt természetvédelmi célú kezdeményezése az ENSZ UNESCO szervezete által elindított MAB („Man and Biosphere”) program, amelyhez Magyarország az elsők között csatlakozott 1970-ben.</p> <p>Alapos tudományos és szakmai előkészítést követően hazánkban 5 nemzetközi jelentőségű bioszféra-rezervátumot jelöltek ki a 80-as évek elejéig: az Aggteleki-, a Fertő-tavi, a Hortobágyi-, a Kiskunsági- illetve a Pilisi Bioszféra-rezervátumot. <u>Indokoltság</u></p> <p>Ezek a területek azért rendkívül fontosak, mert három, egymást kiegészítő funkciójuknak megfelelően egyszerre szolgálják a természeti értékek, ökoszisztémák és a biodiverzitás védelmét; a fenntartható gazdasági és társadalmi fejlődés elősegítését, valamint a környezeti nevelés, oktatás és kutatás támogatását. Azaz e területek az „ember és bioszféra” hosszú távú harmonikus kapcsolatának mintaterületei.</p> <p>Az új rezervátum különlegességét és legfontosabb természeti értékeit jelentik a néhol még szabadon kanyargó folyók mentén megtalálható természetes életközösségek és növénytársulások (Pl. homok- és kavicszátonyok, ártéri- és galériaerdők), melyekben európai viszonylatban is ritka fajok (fekete gólya, kis csér, réti sas, fekete galagonya stb.) is élnek.</p> <p>A régióban élők számára is nagyon fontos lehetőség a Dráva, Mura és Duna folyók mentén az utóbbi időszakban egyre inkább élénkülő vízi turizmus, öko- és kerékpáros turizmus fejlesztése. A bioszféra-rezervátum létesítése ebben is ideális lehetőségeket kínálhat, valamint lehetőséget ad a hagyományos ártéri gazdálkodási formák mai viszonyokhoz adaptált újraélesztésére, és a környezettudatos magatartásra való nevelés támogatására, valamint a különleges természeti környezet nyújtotta kutatási lehetőségek elősegítésére is.</p> <p><u>Célok</u></p> <p>A rezervátum fő célja a Mura-Dráva-Duna határvidék különleges, a három folyóhoz kötődő vízi és part menti életközösségeinek és természeti értékeinek megőrzése, valamint - a fenntartható fejlődés szemléletének érvényesítésével - hozzájárulás a helyi</p>

	önkormányzatok és a lakosság megélhetési lehetőségeinek bővítéséhez
<i>Kötelezettség (jogszabályi, egyéb)</i>	5 évente országjelentésben kell beszámolni az UNESCO-nak a MAB területeken folytatott védelmi, kezelési, fenntartási és a fenntartható fejlődés érdekében tett tevékenységekről, illetve arról, hogy az ország mennyiben valósította meg az UNESCO Sevillai Stratégiájának, illetve a Madridi Akciótervnek előírásait. Hazai jogszabályi kötelezettség az MAB terület miniszteri rendeletben történő kihirdetése, illetve a rezervátum magterületeinek fokozottan védett területként való kezelése (1996. évi LIII törvény a természet védelméről)
<i>Duna menti tagállami közös érdekek</i>	<p>Az új rezervátum létesítése jelentős esemény, mert Horvátország csatlakozásával a két ország közti együttműködést elősegítő, határon átnyúló bioszféra-rezervátum létrehozása valósulhat meg az UNESCO kedvező döntése esetén. A magyar-horvát közös nevezési szándékot a két ország miniszterei által a 2009. szeptember 17-én, Barcson tartott kormánytalálkozón aláírt Közös szándéknyilatkozat erősítette meg.</p> <p>A 2007-ben megtartott magyar- szerb-horvát államelnöki találkozón, valamint a 2008 szeptemberében Mariborban tartott Dráva Szimpóziumon is megjelent a Mura-Dráva-Duna Bioszféra-rezervátum többoldalú együttműködéssé történő bővítésének távlati lehetősége (Dráva Deklaráció, Maribor, 2009. szeptember 23-25.), tehát a jelenlegi kétoldalú kijelölés egy szép kezdet lehet egy akár sokoldalú együttműködés (Magyarország, Horvátország, Szlovénia, Szerbia, Ausztria, Olaszország) felé.</p>
<i>A projekt érintettjei (célcsoport, kedvezményezettek, együttműködők köre)</i>	Célcsoport, kedvezményezettek, együttműködők köre: helyi lakosság, civil szervezetek, önkormányzatok, kormányzati szervek, területileg illetékes nemzetipark-igazgatóságok, területileg illetékes természetvédelmi, környezetvédelmi és vízügyi felügyelőségek és vízügyi igazgatóságok, erdészeti társaságok és helyi vállalkozások stb.
<i>A projekt tartalma</i>	<p>Az új bioszféra-rezervátum területeinek kijelölése, nevezési dokumentumának elkészítése, valamint a nevezés benyújtása az UNESCO felé megtörtént.</p> <p>A nevezés kedvező UNESCO elbírálása (2010 májusában várható) esetén feladatként jelentkezik majd a rezervátum miniszteri rendeletben való kihirdetése, a területek kitáblázása, ismeretterjesztő kiadványok, honlap stb. készítése, tájékoztató fórumok, egyeztetések a helyi önkormányzatok, lakosok számára, nemzetközi egyeztetések folytatása Horvátországgal és az esetlegesen érdeklődő további országokkal.</p>
<i>Vízió/hatások/eredmények</i>	A bioszféra-rezervátum létrehozásával a Mura-Dráva-Duna régió természeti értékeinek megőrzése, védelme és kímélő használata hatékonyabbá válhat. A MAB nemzetközi cím elnyerése több elismertséget és ismertséget jelent, amit a helyi lakosság kamatoztatni tud az ökoturizmus, vállalkozások fejlesztése révén. Az önkormányzatok, ezáltal a helyi lakosok számára is előnyös lehet a rezervátum kezeléséért felelős Duna-Dráva Nemzeti Parkkal való együttműködés szorosabbá válása, és eredményesebb fellépése

EDRS – Magyarország II. hozzájárulás tervezete
2010. április. 30.

	<p>esetleges közös pályázati lehetőségek kapcsán. A határon átnyúló bioszféra-rezervátum minden bizonnyal elősegíti majd a Magyarország és Horvátország közötti együttműködést, mind szakmai és lakossági, mind kormányzati és helyi szinten egyaránt.</p>
<i>A projekt költségigénye</i>	<p>Költségigény a rezervátum nevezésének UNESCO-elfogadásáig nem tervezhető. A későbbiekben költségigényt keletkeztethet az új MAB terület területeinek kitáblázása, tájékoztató/ismeretterjesztő kiadványok készítése, a Sevillai stratégia előírásainak bevezetése, tájékoztató lakossági fórumok, egyeztetések szervezése stb.</p>
<i>A megvalósítás időtartama</i>	<p>Az UNESCO új nevezéseket elbíráló döntéshozó testülete 2010 májusában ül össze, és ekkor a Magyar-Horvát Határon Átnyúló Mura-Dráva-Duna Bioszféra-rezervátum magyarországi része megkaphatja a MAB címet. Ha erre nem kerül sor, ez esetben a következő évben (2010 ősze) a nevezés újra benyújtható, ezúttal már a teljes területre nézve (Horvátország 2010 során nyújtja be a nevezést. A MAB cím visszavonásig érvényes, az UNESCO a területek MAB státuszát 5 évente felülvizsgálja a benyújtott országjelentések alapján.</p>
<i>A projekt készülségi foka (engedélyek, tervek, indítás várható időtartama stb.)</i>	<p>Horvátország és Magyarország miniszterei a 2009. szeptember 17-én, Barcsen megrendezett kormánytalálkozón Közös Szándéknyilatkozat aláírásával erősítették meg a közös nevezés szándékát. Az együttműködés a kijelölésben felelős horvátországi partnerszervezetekkel folyamatos. A rezervátum magyar része kijelölésre került. A bioszféra-rezervátum nevezési dokumentuma (magyar rész) elkészült, és a Magyar UNESCO Bizottság közreműködésével 2009. szeptember végén az ország benyújtotta az UNESCO-nak. A közelmúltban Szlovénia illetve Ausztria is jelezte érdeklődését a kezdeményezéshez való csatlakozással kapcsolatban.</p>

	Európai Duna Régió Stratégia EDRS
Az alprogram megnevezése	4.1. Határon átnyúló természetvédelmi területek kialakítása, fejlesztése
A projekt megnevezése	4.1.2. Danubeparks - Duna folyó Network a Védett Területekért – a természeti örökségek megőrzésére transznacionális stratégiák kidolgozása és alkalmazása a Duna mentén.
<i>–Potenciálisan érintett országok</i>	Ausztria, Bulgária, Magyarország, Olaszország Románia, Szlovákia, Horvátország, Szerbia.
<i>Területi lehatárolás</i>	
<i>A projekt előzményei, indokltsága, célja</i>	INTERREG IIIa, határmenti Life projektek, 2007-es Tulcea-i Határozat
<i>Kötelezettség (jogszabályi, egyéb)</i>	A Dél - Kelet Európai Transznacionális Program.
<i>Duna menti tagállami közös érdekek</i>	A Duna menti Védett Területek Network kialakításával egymás segítése.
<i>A projekt érintettjei</i>	Nemzeti Parkok, valamint nemzeti és regionális környezetvédelmi hatóságok, civil szervezetek.
<i>A projekt tartalma</i>	A közvélemény figyelmének felhívása a közös Duna menti természeti örökségeinkre.
<i>Vízió/hatások/eredmények</i>	
<i>A projekt költségigénye</i>	2 720 950 EUR /ERDF, IPA/
<i>A megvalósítás időtartama</i>	2009.03-2012.02.
<i>A projekt készütségi foka</i>	A Dél- Kelet Európai Transznacionális Program első pályázati felhívásának keretén belül jóváhagyott projekt.

	Európai Duna Régió Stratégia EDRS
Az alprogram megnevezése	4.1. Határon átnyúló természetvédelmi területek kialakítása, fejlesztése
A projekt megnevezése	4.1.3. A Szigetköz-Csallóköz természeti értékeinek és ivóvízkészleteinek védelméért
<i>Potenciálisan érintett országok</i>	Magyarország - Szlovákia
<i>Területi lehatárolás</i>	Magyarország - Szlovákia
<i>A projekt előzményei, indokoltsága, célja</i>	<p><i>Előzmények:</i> A bős-nagymarosi beruházás és következményei, a Duna elterelése, a Nemzetközi Bíróságnak a vitatott kérdésekről hozott ítélete előtérbe helyezte a szigetközi-csallóközi térség környezettudományi kérdéseit és az értékek feltárását szolgáló kutatásokat.</p> <p>Az MTA Szigetközi Munkacsoportja számos szakintézmény kutatóinak összefogásával 1993 óta foglalkozik a kérdéskörrel. Szerény lehetőségeihez képest a munkacsoport nemzetközi aktivitást is kifejtett, a szlovák intézményekkel közös konferenciák szervezésében, kiadványok megjelentetésében; legjelentősebb nemzetközi eredménye a hágai eljárás keretében (az EU Bizottságának felkérésére) nemzetközi munkacsoport dokumentumainak elkészítésében végzett munkája.</p> <p><i>Indokoltság, cél:</i> A Dunát érintő problémák egyik legsúlyosabbika a bős-nagymarosi ügy következményeinek rendezetlensége. A rendezést célzó erőfeszítések eredményességét az szolgálná, ha a megoldáshoz vezető út politikai, jogi, környezeti építőkockái rendezett struktúra szerint következnenek egymásra. Alapvető közülük a problémakör környezettudományi vonzatainak a nemzetközi szaktudományos közvélemény számára is meggyőző feltártsága és ismertsége. A munkacsoportnak e cél érdekében végzett erőfeszítéseinek jelentős korlátját jelentik a rendelkezésre álló szerény lehetőségek.</p> <p>A jelen projekt célja a szigetközi-csallóközi környezeti kutatások ténylegesen közös nemzetközi (elsősorban magyar-szlovák) kiterjesztése, figyelemmel az EU új normáira. Összehangolása szükséges a szigetközi vizek állapotát javító beavatkozások jelenleg folyó tervezési munkáival, a Víz Keretirányelv végrehajtásához, illetve az egyéb célokból végzett monitorozással. További cél az eredmények megismertetése a nemzetközi szakmai közvéleménnyel. A bős-nagymarosi ügy szerteágazó kérdéskörében a környezeti kérdések méltó figyelembevételére csak nemzetközi megalapozás és előkészítettség alapján várható. A projekt hozzájárulna a Nemzetközi Bíróság ítéletének végrehajtásáról folyó tárgyalások eredményességéhez, és segítené a térség környezeti rehabilitációjának kérdéskörében a döntéshozók tevékenységét.</p>
<i>Kötelezettség (jogsabályi, egyéb)</i>	A környezeti értékek és az ivóvízkészletek oltalma érdekében hatályos nemzeti és nemzetközi jogszabályi kötelezettségek mellett Magyarországnak és Szlovákiának a Nemzetközi Bíróság bős-nagymarosi beruházás ügyében hozott ítéletében foglaltaknak is

	eleget kell tennie.
<i>Duna menti tagállami közös érdekek</i>	<p>A projekt a célpiramis a 4. jelű horizontális szempontjához, a <i>kutatás-fejlesztés, innováció elősegítéséhez</i> kapcsolódik. Az I.A. jelű stratégiai prioritások közül <i>az ivóvíz-minőség védelem feltételeinek javítását és a határokon átívelő szennyezések terjedésének megelőzését</i> tűzi ki céljául.</p> <p>A javaslat a célpiramis más részeinek eredményességéhez is hozzájárulhat, például <i>közös vízgyűjtő-gazdálkodás kialakításához, a térségi közös tervezés kiterjesztéséhez, a környezet-tudatosság javításához.</i></p>
<i>A projekt érintettjei (célcsoport, kedvezményezettek, együttműködők köre)</i>	<p><i>Együttműködők:</i> A szigetközi és a csallóközi környezeti értékek kutatásával foglalkozó intézmények</p> <p><i>Célcsoport és kedvezményezettek:</i> A szigetközi és a csallóközi természeti értékek és a vízkészletek megóvásában érintett népesség</p>
<i>A projekt tartalma</i>	<ul style="list-style-type: none"> – A Szigetközi-Csallóköz környezeti állapotával foglalkozó intézmények és szakértők jelenlegi informális kapcsolataiból szervezett formájú együttműködés létrehozása. – Az eddigi mérések és értékelések eredményeinek összefoglaló újraértékelése, az EU új normájának megfelelő adatbázisba történő összegyűjtése és rendezése. – A nemzetközi környezeti jog - elsősorban a környezeti károokra vonatkozó normák - fejlődésében rejlő lehetőségek feltárása és alkalmazása, elsősorban a mérés-tervezés és értékelés módszertanában. – Környezeti állapotfelvételt eredményező mérésorozat megszervezése és végrehajtása. – Az eredmények közös, integrált értékelése: kutatási jelentések készítése, konferenciák szervezése, a nemzetközi szakmai közösségek tájékoztatása. – A kormányzat és a döntéshozók igényei szerinti szakanyagok készítése. – A Nemzetközi Bíróság ítéletének végrehajtásáról folytatott tárgyalások munkájának segítése. – A természeti értékek és a vízkészletek megóvása iránt érdeklődők számára tájékoztató kiadványok szerkesztése.
<i>Vízió/hatások/eredmények</i>	<p>Idézet Az <i>EU Duna térségre szóló stratégiájának elkészítése - Magyarország hozzájárulása</i> című anyagból:</p> <p>"A Duna térséget (DT) nemcsak politikai kockázatok, hanem környezeti, éghajlat-változási veszélyek is fenyegetik, amelyeket részben természeti jelenségek (áradás, szárazság), részben emberi tevékenységek (víz-, és légszennyezés) okoznak. ... Az ivóvízzel kapcsolatos kérdések is elsődleges fontosságúak, mert közvetlen fenyegetést jelentenek az EU és általában a térségi lakosok életére nézve. Ezeknek a kérdéseknek gyakran határon átnyúló, sőt transznacionális vonzatai vannak, amelyek az államok közötti vitákhoz vezethetnek. Magyarország, mint a Kárpát-medence alján elhelyezkedő ország különösképpen ki van téve a vízhez kapcsolódó</p>

EDRS – Magyarország II. hozzájárulás tervezete
2010. április. 30.

	<p><i>kockázatoknak és károknak."</i></p> <p>A projekt eredménnyel szolgálná az idézett fenyegetettségek és kockázatok szigetközi-csallóközi vonatkozásainak elhárítását, a természeti értékeket és a vízkészletet érő további károk megelőzését, a kárenyhítés hatékony eszközeinek kidolgozását.</p>
<i>A projekt költségigénye</i>	500 millió forint
<i>A megvalósítás időtartama</i>	<p>– első év: a szervezett formájú működés megvalósítása, egységes, EU normák szerinti adatbázis kialakítása, a környezeti állapotfelvételt szolgáló mérésorozat megszervezése (100 millió Ft)</p> <p>– második év: a környezeti állapotfelvétel mérésorozata (300 millió Ft)</p> <p>– harmadik év: értékelés; jelentések készítése az eredményekről, a célcsoportok és kedvezményezettek számára kiadványok szerkesztése, konferenciák, fórumok szervezése (100 M Ft)</p>
<i>A projekt készültségi foka (engedélyek, tervek, indítás várható időtartama stb.)</i>	<p>A projekt szakmai előkészítettsége teljesnek tekinthető. Szigetközi (és csallóközi) környezeti kutatások jelenleg is folyamatban vannak. A javasolt környezeti állapotértékeléshez, a környezeti változások kimutatásához a korábbi évek kutatómunkái jelentős mértékben hozzá fognak járulni. A projekt ugyanakkor a szigetközi környezeti monitoring fejlesztését is szolgálná. Előzetes tájékozódás szerint a projekthez a Magyar Tudományos Akadémia munkacsoportba nem tartozó magyar szakintézmények és szlovák intézmények és kollégák is szívesen csatlakoznának.</p> <p>Ha a projekt megvalósíthatóságáról döntenek a Duna Stratégia keretében, a munka a jelzett ütemezéssel azonnal kezdhető.</p>

	Európai Duna Régió Stratégia EDRS
Az alprogram megnevezése	4.2. Duna-térség ökológiai hálózatainak fejlesztése
<i>Az alprogram előzményei, indokltsága, célja</i>	<p>A Duna és mellékfolyói Európa ökológiai hálózatának kiemelt jelentőségű elemei. A folyásirányú kontinuitás és a keresztirányú zonáció egyedülálló lehetőséget teremt a vadon élő növény- és állatfajok alkotta életközösségek kialakulására, fennmaradására, a szerkezeti és működési szempontból elengedhetetlen ökológiai kapcsolatok megteremtésére és védelmére. Ezen ökológiai folyosók egyben számottevő ökoszisztéma-szolgáltatást biztosítanak. Egyes társadalmi-gazdasági tevékenységek környezeti hatásai, az éghajlatváltozás kedvezőtlen hatásai, az özönfajok mind rohamosabb terjedése ugyanakkor veszélyezteti a Duna menti országok ezen közös természeti értékének megőrzését.</p> <p>Indoklás: A Duna teljes magyarországi szakasza, valamint vízgyűjtőjének számos vízteste része a Nemzeti Ökológiai Hálózatnak. Típusonkénti megoszlásában az ökológiai folyosó kategória fedi legnagyobb arányban a folyót és hullámterét, de egyes szakaszok pl. Szigetköz, Béda-Karapanca, Gemenc vidéke a legtermészetesebb állapotokra utaló magterületek és az őket övező, a káros külső hatások mérséklésére hivatott pufferterületek. Hazánk területének 21%-a Natura 2000 terület, s a teljes magyar Duna-szakasz – a fővárosi résztől eltekintve –, valamint számos más hazai víztest egyben a Natura 2000 területek (európai ökológiai hálózat) láncolatának része is.</p> <p>Cél: Az ökológiai hálózat lényegében a különböző természetes és természet közeli élőhelyek között meglévő, az ökológiai folyosók által biztosított térbeli kapcsolatrendszer, amelynek megőrzése elengedhetetlen az ökoszisztéma működőképességének fennmaradásához. A Natura 2000 területek megőrzésének alapját a tagállamokra nézve kötelező érvényű madárvédelmi, valamint élőhelyvédelmi irányelvben foglalt előírások adják. Összességében a természeti értékek, ökológiai kapcsolatok, rendszerek fenntartása, javítása illetve megőrzése a jövő nemzedékek számára a természetvédelem egyik kiemelkedő célja.</p>
<i>Az alprogram tartalma</i>	<p>5.2.1. Ökológiai célállapot meghatározása a Duna komplex hasznosításának feltételrendszerében</p> <p>5.2.2. Natura2000 fenntartási tervekkel kapcsolatos programok, Natura2000 kommunikáció</p> <p>5.2.3. Dunai „erdei” iskola hálózat kialakítása</p>
<i>Potenciálisan érintett országok</i>	A tapasztalatcserében illetve a módszertan fejlesztésében minden Európai Unió ország érintett, valamint minden egyéb nem tagállam ország a Duna mentén
<i>Kötelezettség (jogszabályi, egyéb)</i>	<p>Az Európai Közösség természetvédelmi irányelvei, az 1979-ben kihirdetett madárvédelmi irányelv (79/409/EGK) az élőhelyvédelmi irányelvvel együtt (A természetes élőhelyek, illetve a vadon élő növény- és állatvilág megőrzéséről szóló irányelv, 92/43/EGK) ma az EU természetvédelmi szabályozásának alapját képezi (Natura 2000 hálózat).</p> <p>A 2000/60/EK Víz Keretirányelv (VKI): az Európai Unió tagországainak 2015-ig teljesíteniük kell azt a kötelezettségüket, hogy felszíni és felszín alatti vízkészleteiket jó állapotba kerüljenek. A keretirányelv szerint a „jó állapot” nemcsak a víz tisztaságát jelenti, hanem a vízhez kötődő élőhelyek minél zavartalanabb állapotát, illetve a számunkra biztosított vízmennyiséget is.</p> <p>A Nemzeti Ökológiai Hálózat jogszabályi szinten, hármas területi</p>

	<p>kategóriarendszerbe sorolt területekből áll (magterület, ökológiai folyosó, pufferterület), amelyek pontos területi lehatárolását az Országos Területrendezési Tervről szóló törvény (OTrT) rögzíti.</p>
<p><i>Duna stratégiához illeszkedés</i></p>	<p>I.A Természeti környezet értékeinek védelme</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bioszféra-védelem megszervezése • Határon átvélő vízkészlet-gazdálkodás kialakítása <p>II. B Tájkonform turizmus fejlesztése</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vízparthoz kötődő turizmus környezeti feltételeinek megteremtése • A táji és kulturális adottságokra épülő közös turisztikai arcukat építése <p>III.A. Oktatási-kulturális együttműködés</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tapasztalat-csere és tudástranszfer elősegítése • Oktatás és kutatás hálózatainak bővítése • Civil kapcsolatok élénkítése • Környezet-tudatosság javítása
<p><i>Az alprogram érintettjei (célcsoport, kedvezményezettek, együttműködők köre)</i></p>	<p>Célcsoport: helyi lakosság, tagállamok lakói. Kedvezményezettek, együttműködők köre: civil szervezetek, önkormányzatok, kormányzati szervek, területileg illetékes nemzeti park-igazgatóságok, területileg illetékes természetvédelmi, környezetvédelmi és vízügyi felügyelőségek és vízügyi igazgatóságok, erdészeti társaságok és helyi vállalkozások</p>
<p><i>Vízió/hatások/eredmények</i></p>	<p>A határon átnyúló együttműködések, a lakossággal, érintett területhasználókkal történő kommunikáció segíti a természeti környezet megőrzését a Duna mentén. A környezettudatosság, szemléletformálás, környezeti nevelés a táj és ember kapcsolatának erősítését eredményezi, valamint elősegíti a természeti értékek fennmaradását, az arra való törekvést, amely egyben az erőforrások megőrzése szempontjából is elengedhetetlen a jövő generációk számára. Az ökoszisztéma-szolgáltatások felmérése és a fenntarthatóság környezeti-társadalmi- kulturális-gazdasági keretei lehetővé teszik a Duna élő folyamként történő megtartását.</p>
<p><i>Az alprogram költségigénye</i></p>	
<p><i>Az alprogram finanszírozása</i></p>	
<p><i>A megvalósítás időtartama</i></p>	
<p><i>A projektek előkészítettsége (engedélyek, tervek, indítás várható időtartama stb.)</i></p>	
<p><i>Kapcsolódás más projektekhez</i></p>	

	Európai Duna Régió Stratégia EDRS
Az alprogram megnevezése	4.2. Duna-térség ökológiai hálózatainak fejlesztése
A projekt megnevezése	4.2.1. Ökológiai célállapot meghatározása a Duna komplex hasznosításának feltételrendszerében
<i>Potenciálisan érintett országok</i>	Németország, Ausztria, Szlovákia, Magyarország, Horvátország, Szerbia
<i>Területi lehatárolás</i>	A Regensburg (2375 f.km) és a Tisza torkolata (1214 f.km) közötti 1161 km hosszú Duna-szakasz. (A hajózható folyószakasz csaknem fele)
<i>A projekt előzményei, indokoltsága, célja</i>	<p>A Duna ökológiai kutatásának kiemelt feladata a társadalmi hajtóerők következtében kialakuló globális és lokális terhelések eredményeként a folyóban létrejövő környezeti állapotváltozások hatásainak feltárása, és a lényeges történések közvetítése a társadalom felé, ami alapján a társadalom megteheti szükséges válaszait és intézkedéseit. Az erősen módosított folyók ökológiai problémáit a társadalom egyre inkább felismeri, ami a helyreállítási lehetőségek iránti érdeklődés növekedésében is megfigyelhető. Ez a felismerés fejeződik ki többek között az EU VKI bevezetésében is, amelynek egyik súlyponti kérdése a folyók “ökológiai állapotának” javítása.</p> <p><i>A projekt célja:</i> 1) A dunai ökológiai állapotértékelő rendszer módszertani továbbfejlesztése, tekintettel a speciális folyami viszonyokra és a nemzetközi interkalibrációs elvárásokra. 2) Az elérendő ökológiai célállapot meghatározása a területileg lehatárolt Duna-szakaszon, és annak megvalósíthatósági elemzése a VKI általános elvárásain túlmutatva.</p>
<i>Kötelezettség (jogsabályi, egyéb)</i>	A Duna biológiai sokféleségének megőrzésére, ökológiai állapotának helyreállítására és fenntartására nemzetközi egyezmények és irányelvek, valamint hazai jogszabályok köteleznek: Élőhelyvédelmi Irányelv (Natura 2000), Biológiai Sokféleség Egyezmény (Rio de Janeiro 1992), 1995. évi LXXXI törvény, EU VKI (2000/60/CE). 2005-ben az Országos Területfejlesztési Konceptió elfogadásával az Országgyűlés kiemelt feladattá nyilvánította a Duna fenntartható fejlesztését, természeti területeinek és kulturális értékeinek védelmét.
<i>Duna menti tagállami közös érdekek</i>	Valamennyi tagállam egyéni és közös érdeke a hidroökológiai szempontok regionális és lokális érvényesítésének biztos alapokra helyezése, a fenntarthatóság követelményeinek megfelelő, harmonizált hasznosítás megalapozása. Ez egyúttal a Duna ökológiai állapotának/potenciáljának javítását, a folyami ökológiai rendszer működésének, mint természeti értéknek hatékonyabb védelmét is szolgálja.
<i>A projekt érintettjei(célcsoport, kedvezményezettek, együttműködők köre)</i>	<p><i>Célcsoport:</i> helyi lakosság, civil szervezetek, önkormányzatok, kormányzati szervek, területileg illetékes nemzetipark-igazgatóságok, területileg illetékes természetvédelmi, környezetvédelmi és vízügyi felügyelőségek, vízügyi igazgatóságok, termelői szféra, hajózási ágazat.</p> <p><i>Kedvezményezettek:</i> az MTA Consortium Danubiale tagjai: MTA MDI, Bécsi Tudományegyetem, Bécsi Környezettudományi Egyetem</p>

	<p>(BOKU). <i>Együttműködők:</i> MTA TAKI, KvVM, NyME, Dunával foglalkozó egyetemi kutatócsoportok, Duna menti vízügyi igazgatóságok, VITUKI, M. Hidrol. Társ., ICPDR, Fluvius Vienna.</p>
<i>A projekt tartalma</i>	<p>A projekt tartalmát két egymással összefüggő kutatási feladat, a dunai állapotértékelés továbbfejlesztése és az ökológiai célállapot kérdésköre határozza meg: 1) A Duna síkvidéki szakaszain, az eddig alkalmazott eljárásoktól eltérő, a folyó-ártér laterális kölcsönhatásokat és azok dinamizmusát is értékelő ökológiai minősítő rendszer kerül kidolgozásra. 2) Az ökológiai célállapot meghatározására esettanulmányokkal (pl. Magyarországon: Szigetköz, Gemenc) szemléltetett módszertani útmutató, valamint megvalósíthatósági elemzés készül.</p> <p>A folyami ökoszisztémák változását elsősorban a külső tényezők befolyásolják, és ennek megfelelően a Duna ökológiai rendszerének rehabilitálása és biológiai sokféleségének megőrzése az élőhelyi mintázatokat alakító természeti folyamatok helyreállításával biztosítható eredményesen. Az eredeti természeti viszonyok teljes visszaállítását általában behatárolják az irreverzibilis környezeti változások, a folyószabályozás hosszú idejű hatásai, valamint a társadalom gazdasági és kulturális igényei. Az ökológiai célállapot nem a történelmi tájkép helyreállítására, korábban előfordult fajok visszahonosítására, vagy egy stabil állapot létrehozására vonatkozik, hanem azokra a hidrológiai és hidromorfológiai folyamatokra, amelyek a folyami élőhelyek kiterjedésének és szerkezetének természetes dinamikáját alakítva határozzák meg a folyó-ártér ökológiai rendszer működőképességét.</p>
<i>Vízió/hatások/eredmények</i>	<p><i>Vízió:</i> A Duna ökológiai állapotának javulása és fenntartható hasznosítása egyaránt megvalósul.</p> <p><i>Hatás:</i> Országhatárokon átnyúló tapasztalatcsere és tudományos együttműködés jön létre.</p> <p><i>Eredmény:</i> A folyami restaurációs ökológia modern koncepcióira épülő stratégia készül a Duna védelmére. A nemzetközi tapasztalatokat integráló gyakorlati útmutatás segíti a Duna természeti értékeinek megőrzését és fenntartható hasznosításának megteremtését.</p>
<i>A projekt költségigénye</i>	250 + 200 + 200 + 100 + 50 m Ft, = 800 millió Ft
<i>A megvalósítás időtartama</i>	Öt év (2011 – 2015)
<i>A projekt készültségi foka (engedélyek, tervek, indítás várható időtartama stb.)</i>	<p>Az MTA M. Dunakutató Állomás több mint félévszázados hidroökológiai kutatásai, dunai tapasztalatai és nemzetközi kapcsolatrendszere (Nemzetközi Dunakutató Munkaközösség – IAD, ICPDR, stb.) szavatolja a felvázolt projekt színvonalas teljesítését. Az Állomás 2010. májusában várható Intézetté nyilvánításával meginduló fejlesztés az eddigi tevékenységi kör számottevő bővítésére is kiterjed.</p> <p>Az MTA elnöke 2006-ban egy dunai konzorciumot (<i>Consortium Danubiale</i>) hívott életre a Bécsi Tudományegyetem, a Bécsi Környezettudományi Egyetem és a Karlsruhe-i Egyetem (Németország) illetékes intézeteivel, professzoraival, a Duna</p>

	<p>ökológiai funkcióinak átfogó értékelésére, valamint a folyó és a folyó menti térségek, természeti értékeket is figyelembevevő harmonikus fejlesztésének megalapozására. A tervezett projekt megvalósítása döntően a Consortium Danubiale intézményeinek munkájára épül.</p> <p>A területi lehatárolásban érintett országok további tudományos és gyakorlati szakintézményei jórészt bőséges tapasztalattal rendelkeznek ahhoz, hogy projekt keretében nívós nemzetközi együttműködés valósuljon meg, valamint a felszínre kerülő szakmai problémák is kezelhetőek legyenek.</p> <p>A több évre tervezett munka részletes tervezése 2010-ben megtörténhet, a projekt megkezdésének feltételei az év végére biztosíthatóak.</p>
--	--

	Európai Duna Régió Stratégia EDRS
Az alprogram megnevezése	4.2. Duna térség ökológiai hálózatának fejlesztése
A projekt megnevezése	4.2.3. Dunai „erdei” iskola hálózat kialakítása
<i>Potenciálisan érintett országok</i>	Németország, Ausztria, Magyarország, Szlovákia, Szerbia, Horvátország, Románia, Bulgária
<i>Területi lehatárolás</i>	
<i>A projekt előzményei, indokoltsága, célja</i>	<p>A Duna folyó országokat és régiókat kapcsol össze nemcsak földrajzi, de kulturális értelemben is. Minden nemzet hagyományaiban jelentős és kiemelkedő elemként jelenik meg a Duna. A régi hagyományok (szokások, népi kultúra), a művészetek (zene, irodalom, képzőművészet) és a fejlődés szimbolikus létesítményei (hidak, városok) minden Dunával „érintett” nemzet sajátja és büszkesége. Az egységesedő Európa, az átalakuló és helyét kereső helyi társadalmak miatt minden tagország különös figyelmet fordít a nemzeti és helyi identitás megtartására és fejlesztésére.</p> <p>A környezeti identitás és értékvédelem szemléletét a megváltozott környezetben a helyi közösségek nem mindig tudják megfelelően továbbadni a következő nemzedékeknek, ezért olyan új nevelési képzési eszközökre van szükség, mellyel az ott élők identitásának kialakulását lehet elősegíteni és egyben megismerhetővé lehet tenni a Duna más szakaszainak sajátos környezeti és kulturális értékeit is.</p> <p>Ennek egyik legsikeresebb eszköze a környezeti nevelés-képzés keretében már kialakult „erdei iskola” hálózat mintájára, annak részbeni továbbfejlesztésével, egy a teljes Duna-térségre kiterjedő rendszer kialakítása. Célcsoportja az iskolai képzésben és a túrázásban, ökoturizmusban érdekelt sokasága. A hálózat a védett és/vagy értékes természeti területekhez kapcsolódna.</p> <p>A kialakítandó „iskolák” lennének ennek az alapjai, ahol a rendszeres képzések történnének. Iskolai időszakon kívül ezek a létesítmények alkalmasak táborozásra, szálláshelyként, helyi kulturális központként való hasznosításra.</p> <p>A projekt célja a Duna-mente környezeti értékeinek és társadalmi hagyományainak bemutatása és megőrzése, az iskolai képzés-nevelés és az ökoturizmus összekapcsolásával.</p>
<i>Kötelezettség (jogszabályi, egyéb)</i>	EU Fenntartható Fejlődési Stratégia
<i>Duna menti tagállami közös érdekek</i>	A Dunára épült európai és egyben nemzeti és helyi sajátos kultúrák és természeti értékek fenntartása
<i>A projekt érintettjei (célcsoport, kedvezményezettek, együttműködők köre)</i>	Helyi önkormányzatok, környezeti nevelésben érdekelt szervezetek, az ökoturizmus szereplői
<i>A projekt tartalma</i>	A Dunai „erdei iskola” hálózat kialakítása a következő lépéseken keresztül: <ul style="list-style-type: none"> - a környezeti és kulturális sajátosságokat hordozó dunai szakaszok kijelölése

EDRS – Magyarország II. hozzájárulás tervezete
2010. április. 30.

	<ul style="list-style-type: none"> - a képzés/program különböző szintjeinek kidolgozása (általános és középiskolai, ökoturisztikai, hagyományőrző stb.) - a képzési, nevelési programok közös vázának kidolgozása (közös dunai örökség, identitás) - a helyi sajátosságok bemutatását célzó képzési elemek meghatározása - a meglévő és potenciálisan fejleszthető „hálózat” elemeinek meghatározása (iskolapontok, lehetséges együttműködők, partnerek, érdekeltek) - a hálózat fejlesztésének és támogatási lehetőségének kidolgozása - a hálózat elemeinek felhasználásával programsorozatok fejlesztése (más országok iskolásai is részt vesznek kölcsönösen a programokon, „Kék Duna” ökoturisztikai programlánc kialakítása (kék túra mintájára) stb.) - mintaprojekt kidolgozása és „best practice”-k bemutatása - közös szervezet kialakítása a hálózat működtetésére
<i>Vízió/hatások/eredmények</i>	A Duna a kulturális és környezeti értékmegőrzés, nevelés szimbólumává válik.
<i>A projekt költségigénye</i>	1.000.000 EUR
<i>A megvalósítás időtartama</i>	24 hónap
<i>A projekt készültségi foka (engedélyek, tervek, indítás várható időtartama stb.)</i>	tervezett

Európai Duna Régió Stratégia EDRS	
Az alprogram megnevezése	4.3. Folyó-mellékág rehabilitációs beavatkozások, Vizes élőhelyek rehabilitációja
<i>Potenciálisan érintett országok</i>	Közvetlenül érintett Magyarország és Szlovákia, közvetve minden Duna menti ország
<i>Területi lehatárolás</i>	
<i>Az alprogram előzményei, indokoltsága, célja</i>	A Duna szigetei sorban tűnnek el, olvadnak össze egymással és a parttal, részint az emberi beavatkozás, részint a természetes folyódinamikai folyamatok miatt. Mivel a szabályozott folyóban új sziget már nem képződik, élőhelyvédelmi és "történelmi" célt is szolgál a megőrzésük. Hasonló a helyzet a mellékágak, holtágak esetében is. Jelentős szerepet töltenek be a Duna biodiverzitásának megőrzésében. Rehabilitációjuk mind ökológiai, mind rekreációs és egyéb szempontból is indokolt.
<i>Kötelezettség (jogszabályi, egyéb)</i>	<p>Biológiai Sokféleség Egyezmény (Rio de Janeiro) Egyezmény a nemzetközi jelentőségű vadvizerekről, különösen, mint a vízmadarak tartózkodási helyéről (Ramsar-i egyezmény) Egyezmény a vándorló és vadon élő állatfajok védelméről (Bonn) Egyezmény az európai vadon élő növények, állatok, és természetes élőhelyek védelméről (Bern)</p> <p>43/92/EGK Élőhelyvédelmi irányelv 79/409/EGK Madárvédelmi irányelv 1996. évi LIII törvény a természet védelméről</p>
<i>Duna menti tagállami közös érdekek</i>	Az ökológiai rendszerek stabilitása érdekében az élőhelyekre jellemző biodiverzitás helyreállítása, megőrzése. Az inváziós fajok visszaszorítása, terjedésük megakadályozása.
<i>Az alprogram érintettjei</i>	Célcsoport, kedvezményezettek, együttműködők köre: helyi lakosság, civil szervezetek, önkormányzatok, kormányzati szervek, területileg illetékes nemzetipark-igazgatóságok, területileg illetékes természetvédelmi, környezetvédelmi és vízügyi felügyelőségek és vízügyi igazgatóságok, erdészeti társaságok és helyi vállalkozások stb.
<i>Az alprogram tartalma</i>	<p>5.3.1. Dunai szigetek élőhely rekonstrukciója Folyamatban lévő, illetve előkészített magyarországi projektek, amelyek példát jelentenek a folyó menti rehabilitációs tevékenységek folyamatosságának biztosítására, összehangolására:</p> <ul style="list-style-type: none"> • A bagaméri mentett oldali mocsárrétek élőhely rekonstrukciója • Ásványrárói Kucsér-mocsár élőhely rekonstrukciója • Védett természeti területek és értékek megóvása, bemutatása, kutatása <p>5.3.2 Faddi, bogyzslói, tolnai, bátai Holt-Duna rehabilitációja</p>
<i>Vízió/hatások/eredmények</i>	A holtág feliszapolódásának megakadályozásával, az élőhelyek rehabilitációjával, az inváziós fajok visszaszorításával helyre áll a természetes ökoszisztéma, a biológiai sokféleség növekszik, az ökológiai rendszerek stabilabbá válnak, a vízbázisok védelme megvalósul.

EDRS – Magyarország II. hozzájárulás tervezete
2010. április. 30.

<i>Az alprogram költségigénye</i>	Az alprogram egyes elemeinek költségét a projektlapok tartalmazzák. Az alprogram teljes költségigényének tervezése még folyamatban van.
<i>A megvalósítás időtartama</i>	3 év, illetve folyamatos
<i>Az alprogram készültségi foka</i>	

	Európai Duna Régió Stratégia EDRS
Az alprogram megnevezése	4.3. Folyó-mellékág rehabilitációs beavatkozások, vizes élőhelyek rehabilitációja
A projekt megnevezése	4.3.1. Dunai szigetek élőhely-rekonstrukciója
<i>Potenciálisan érintett országok</i>	Magyarország, Szlovákia
<i>Területi lehatárolás</i>	Duna Tát, Budapest, Rácalmás térségében
<i>A projekt előzményei, indokoltsága, célja</i>	Invazív fajok további előretörésének megakadályozása. A paleopotamon élőhely típus megritkulásának kompenzációjaként kis, az élőhelyet reprezentáló vízállások kerülnek kialakításra a szigeteken. Az árvíz gyors elvonulása következtében az ártéri gyepesek szárazodnak, vízépítési munkálatokkal az árvizek hosszabb ideig történő megtartása a cél.
<i>Kötelezettség (jogszabályi, egyéb)</i>	A Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatósága, a területek természetvédelmi- és vagyonkezelője.
<i>Duna menti tagállami közös érdekek</i>	Élőhelyek rekonstrukciója, invazív fajok visszaszorítása
<i>A projekt érintettjei(célcsoport, kedvezményezettek, együttműködők köre)</i>	A Duna, és árterének élővilága.
<i>A projekt tartalma</i>	A Tái a Háros és a Rácalmási szigeteken élőhely-rekonstrukciós beavatkozásokat tervezünk, amely az invazív fajok őshonosra történő cseréjére, a vizes élőhelyek védelme érdekében vízépítési munkálatokra irányul.
<i>Vízió/hatások/eredmények</i>	A Dunai szigeteken a korábbi, természeti értékek szempontjából kedvezőbb állapotok alakulnak ki különösen a vízháztartás ügyében.
<i>A projekt költségigénye</i>	200. millió Ft
<i>A megvalósítás időtartama</i>	Kb. 2 év
<i>A projekt készülségi foka (engedélyek, tervek, indítás várható időtartama stb.)</i>	Jelenleg folyik az Európai Területi Együttműködési Program keretében egy projekt, amelynek eredményei alapján ez a következő tervezett nagy projekt. Jelenleg csak a Tái-szigetek térségében történtek tervezői egyeztetések.

	Európai Duna Régió Stratégia EDRS
Az alprogram megnevezése	4.3 Folyó-mellékág rehabilitációs beavatkozások
A projekt megnevezése	4.3.2 Faddi, bogyiszlói, tolnai, bátai Holt-Duna rehabilitációja
<i>Potenciálisan érintett országok</i>	Magyarország
<i>Területi lehatárolás</i>	Fadd, Bogyiszló, Tolna, Bába, Mohács
<i>A projekt előzményei, indokoltsága, célja</i>	Duna szabályozásával több holtág alakult ki, melyek karbantartása, vízutánpótlása élővilág megőrzése szempontból indokolt. A dunai vízfolyás elől elzárt ártéri területek vízgazdálkodása nem megfelelő. A projekt célja az elzárt területek revitalizációja, mely során a vízbázis védelme is biztosítottá válik.
<i>Kötelezettség (jogszabályi, egyéb)</i>	-
<i>Duna menti tagállami közös érdekek</i>	Természeti örökség megőrzése
<i>A projekt érintettjei(célcsoport, kedvezményezettek, együttműködők köre)</i>	Fadd, Bogyiszló, Bába Község, illetve Tolna Város önkormányzatai, halászati jogot birtokló egyesületek
<i>A projekt tartalma</i>	A faddi, bogyiszlói, tolnai, bátai holtágak eliszapolódtak és nincs biztosítva az időnkénti vízátmosás lehetősége. Ezért szükséges holtágak találkozásánál műtárgyak, fenékküszöbök létesítése, illetve holtágak összekötése. A projekt részét képezi az aktív, szerves iszap eltávolítása, Ezáltal javulni fog a víz minőség és a természetes élővilág fenntarthatóvá válik.
<i>Vízió/hatások/eredmények</i>	A vízminőség javulása, az élővilág megőrzése, holtágak turisztikai hasznosítása
<i>A projekt költségigénye</i>	4 000 000 000 Ft
<i>A megvalósítás időtartama</i>	2012-2013
<i>A projekt készültségi foka (engedélyek, tervek, indítás várható időtartama stb.)</i>	Megvalósíthatósági tervek készültek

	Európai Duna Régió Stratégia - EDRS
Alprogram megnevezése	4.4. A Duna ökoszisztéma szolgáltatásai (fejlesztési korlátok és fejlődési lehetőségek)
<i>Potenciálisan érintett országok</i>	Németország, Ausztria, Szlovákia, Szerbia, Horvátország, Románia, Bulgária
<i>Területi lehatárolás</i>	
<i>Az alprogram előzményei, indokoltsága, célja</i>	<p>A Dunára vonatkozóan számos magas szintű európai együttműködés alakult ki, nemzetközi szervezetek alakultak (ICPDR, Duna Bizottság) a védelem, a hasznosítás és fejlesztés céljából, és számos társadalmi szervezet is kiemelten foglalkozik a Dunát érintő célok kialakításával. A különböző szintű EU stratégiai, fejlesztési dokumentumok és irányelvek, a fenti szervezetek feladatai, elképzelései a saját célrendszereiken belül korszerűek és előremutatóak. Ezekhez kapcsolódnak még azok a helyi és térségi fejlesztések, melyek jelentős részben Uniós támogatásokkal valósulnak meg. Ennek ellenére rendszeresen visszatérő probléma az értékek védelmének és a fejlesztési céloknak az ütközése, mivel a Duna és a Duna-völgy jövőjével kapcsolatos társadalmi-gazdasági elképzelések és elvárások jelentős szemléleti különbségeket és megvalósítási módokat mutatnak. A Dunával összefüggő elképzelések jelentős részben abból indulnak ki, hogy egy európai léptékű vízfolyás, mint élő „tengely” vagy „folyosó” a hagyományokon alapulva további jelentős fejlesztések szervezője lehet.</p> <p>A Dunára épülő elképzelés, legyen az bármilyen nagyléptékű is, közvetlen és közvetett hatásai a természeti erőforrások hasznosítása és igénybevétele alapján nem egy ország, régió vagy gazdasági szektor kereteiben valósítható meg a legeredményesebben, hanem a Duna-völgy fejlődésében és fejlesztésében érintett szereplők közös megállapodása alapján. A szakmai alapok megteremtése jelentős kutatásokat és fejlesztéseket igényel, amelyhez nemcsak jelentős előzmények, de folyamatban lévő projektek is rendelkezésre állnak. Ezen szakmai alapokra támaszkodva szükség van egy olyan vizsgálat elvégzésére, mely rögzíti a természeti erőforrások készletét és hasznosíthatósági korlátait.</p> <p>A UNEP által először globális léptékben 2000-ben elvégzett ökoszisztéma-szolgáltatások vizsgálati módszerét felhasználva és továbbfejlesztve a Duna-régióra is indokolt ennek részletes kidolgozása.</p> <p>A projekt célja a Duna-régió ökoszisztéma-szolgáltatásainak felmérése, a térség védelmében, fejlődésében és fejlesztésében érintett tagállamok, régiók, települések fenntartható fejlesztési kereteinek rögzítése.</p>
<i>Kötelezettség (jogszabályi, egyéb)</i>	EU Fenntartható Fejlesztési Stratégia, fejlesztési dokumentumok ENSZ / UNEP Millenniumi Ökoszisztéma Vizsgálat (Millennium Ecosystem Assessment – MEA)
<i>Duna menti tagállami</i>	A tagállamok közösen határozzák meg a Duna ökoszisztéma

EDRS – Magyarország II. hozzájárulás tervezete
2010. április. 30.

<i>közös érdekek</i>	szolgáltatásait és annak fenntartható használata prioritásait. Ez jelenti a határokon átnyúló fejlesztések közös környezeti-szakmai alapjait, melyre építve lehet meghatározni a konkrét fejlesztéseket. Ezzel lehetőség lesz a Duna-régió közös értékeken és kölcsönös érdekeken alapuló összehangolt, hosszú távú érdekeket is szolgáló fejlesztésére.
<i>Az alprogram érintettjei (célcsoport, kedvezményezettek, együttműködők köre)</i>	Tagállamok, fejlesztési stratégiák és projektek kidolgozói.
<i>Az alprogram tartalma</i>	A Duna ökoszisztéma-szolgáltatásainak felmérése kiterjed az ökoszisztémák (élő rendszerek) emberi tevékenység hatására végbement változásainak leírására, a változások hatásainak becslésére, az emberi életminőségre, valamint tudományos alapú cselekvési terv készítésére az ökoszisztémák megőrzésére és fenntartható használatára, az emberi igények hosszú távú kielégítése céljából. A felmérés támaszkodik a korábbi régiós és országos léptékű felmérések alapanyagaira.
<i>Vízió/hatások/eredmények</i>	Az ökoszisztéma-szolgáltatások felmérése és a fenntarthatóság környezeti-társadalmi- kulturális-gazdasági keretei lehetővé teszik a Duna élő folyamként történő megtartását.
<i>Az alprogram költségigénye</i>	5.000.000 EUR
<i>A megvalósítás időtartama</i>	36 hónap
<i>Az alprogram készültségi foka (engedélyek, tervek, indítás várható időtartama stb.)</i>	tervezett

Európai Duna Régió Stratégia EDRS	
Az alprogram megnevezése	4.5. A Tisza vízrendszerének hidroökológiai állapotelemzése (Hydroecological state assessment of Tisza watercourse-system)
<i>Az alprogram előzményei, indokoltsága, célja</i>	<p>Indokoltság: A Tisza és a Tisza-mente mindaddig sok vonását megőrizte egy tipikus európai táj ősi arculatának és hajdani élővilágának, s az itteni élőhelyi és biotikai diverzitás nemzetközi összehasonlításban is kiemelkedően értékes. Tehát jelentőségét tekintve a Tisza, ill. Tisza-mente Magyarország és Európa egyik kiemelt fontosságú régiója. Ennek ellenére a kutatottság mértéke nagyságrendekkel elmarad a jelentőségéhez képest. A mérete és kezelhetősége (mint kutatási objektum) alapján, akár a nemzetközi hidroökológiai és vízminősítési rendszerek egyik etalonja is lehetne, ennek ellenére a koncepciózus közép- és hosszú távú vizsgálatok hiánya miatt, nemzetközi vonatkozásban, az alig ismert kategóriába sorolható. Ugyanakkor Magyarországon az egyik legnagyobb mértékben veszélyeztetett terület a Tisza vízgyűjtő, amelyen az árvizek, és szennyezések az értékmegőrzést egyre sűrűbben veszélyeztetik.</p> <p>Cél: Az előzőekben említettek feltétlenül indokolttá teszik, hogy komoly erőfeszítések történjenek egy átfogó, nemcsak strukturális, hanem funkcionális szemléletű ökológiai állapotfelmérés lefolytatására; az állapotváltozások folyamatos nyomon követésére, értékelésére és előrejelzésére; továbbá mindezek alapján egy a Tisza vízgyűjtőjére kidolgozott és más európai vízfolyásokra is alkalmazható széleskörű regionális területhasználati és fejlesztési elképzeléseket megalapozottan támogató információrendszer alapelveinek tudományos igényű kimunkálására és gyakorlati alkalmazására.</p>
<i>Az alprogram tartalma, projektek</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. TISHIS – Tisnian Hydroecological Information System (Tiszai hidroökológiai információrendszer) <ul style="list-style-type: none"> • Főfolyás és mellékfolyók Projekt • Tisza-tó Projekt • Holtmeder Projekt 2. TISRATOPE – Tisnian Risk Assessment on Toxicity and Perniciousness (Tiszai toxicitási és perniciozitási kockázatelemzés) <ul style="list-style-type: none"> • Terepi felmérések és laboratóriumi elemzések • Analitikai fejlesztések biológiai mintákra • Tesztelési eljárások és modellkísérletek 3. TISSCINET –Tisnian Science Network. (Tiszai Tudományos Hálózat). <ul style="list-style-type: none"> • A tiszai vízgyűjtő felsőoktatási intézményei • A tiszai vízgyűjtő ökológiai kutatóhelyei • A tiszai vízgyűjtő vízminőség-monitorozó intézményei
<i>Potenciálisan érintett országok</i>	Románia, Ukrajna, Szlovákia, Szerbia
<i>Kötelezettség</i>	1996. évi LIII. Törvény a természet védelméről. E törvény célja:

<i>(jogsabályi, egyéb)</i>	<p>a) a természeti értékek és területek, tájak, valamint azok természeti rendszereinek, biológiai sokféleségének általános védelme, megismerésének és fenntartható használatának elősegítése, továbbá a társadalom egészséges, esztétikus természet iránti igényének kielégítése;</p> <p>b) a természetvédelem hagyományainak megóvása, eredményeinek továbbfejlesztése, a természeti értékek és területek kiemelt oltalma, megőrzése, fenntartása és fejlesztése.</p> <p>NATURA2000, 275/2004. (X. 8.) Korm. Rendelet az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről. E rendelet célja az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területek hálózatába tartozó, a rendelet hatálya alá eső Natura 2000 területeken előforduló, a mellékletekben meghatározott közösségi jelentőségű, valamint kiemelt jelentőségű közösségi élőhely típusok, illetőleg fajok megőrzéséhez szükséges előírások megállapítása.</p> <p>A 2000/60/EK Víz Keretirányelv (VKI): az Európai Unió tagországainak 2015-ig teljesíteniük kell azt a kötelezettségüket, hogy felszíni és felszín alatti vízkészleteik jó állapotba kerüljenek. A keretirányelv szerint a „jó állapot” nemcsak a víz tisztaságát jelenti, hanem a vízhez kötődő élőhelyek minél zavartalanabb állapotát, illetve a számunkra biztosított vízmennyiséget is.</p>
<i>Illeszkedés a Duna stratégiához</i>	<p>I.A Természeti környezet értékeinek védelme Bioszféra-védelem III.C. Oktatási és képzési együttműködés Tapasztalatcsere és tudástranszfer elősegítése Környezettudatosság javítása III.D. Együttműködés és partnerség Intézményi együttműködés helyi, térségi és nemzetközi szinten</p>
<i>Az alprogram érintettjei (célcsoport, kedvezményezettek, együttműködők köre)</i>	<p>Célcsoport: a Tisza mente teljes helyi lakossága és a turisztikai, gazdasági célból a régióba látogatók köre Kedvezményezettek, együttműködők köre: területileg illetékes természetvédelmi, környezetvédelmi és vízügyi felügyelőségek és vízügyi igazgatóságok, területileg illetékes nemzeti-park-igazgatóságok, önkormányzatok, kormányzati szervek, erdőgazdaságok, civil szervezetek, helyi vállalkozások,</p>
<i>Vízió/hatások/eredmények</i>	<p>A határon átnyúló együttműködések segítik a jó ökológiai állapot elérését és a természeti értékek megőrzését a Tisza mentén. A természeti értékek megléte lehetőséget biztosít egy diverzifikált gazdálkodási szerkezet megteremtéséhez, a természeti értékek megőrzése és az ökoszisztéma szolgáltatások széles körének biztosítása mellett a bölcs hasznosítás elveinek megfelelő gazdálkodási formák kialakításához, illetve kedvező háttérrel adnak a ökoturizmus kibontakoztatásához..</p>
<i>Az alprogram költségigénye</i>	Jelenleg nem ismert
<i>Az alprogram finanszírozása</i>	Kohéziós Alap, KEOP, ERFA, EMVA, ROP, ENPI CBC
<i>A megvalósítás időtartama</i>	A meglévő tanulmányok felhasználásával együttműködési program kialakítása – 2011

EDRS – Magyarország II. hozzájárulás tervezete
2010. április. 30.

	Mintaprojektek készítése egységes megközelítés alapján – 2012 Cselekvési terv – 2013-14 utáni időszakra
<i>Az alprogram előkészítettsége (engedélyek, tervek, indítás várható időtartama stb.)</i>	Az alprogram projektjei jelenleg tervezési fázisban vannak.
<i>Kapcsolódás más programokhoz</i>	2. Élővizeink értékeinek megtartása a Duna vízgyűjtőn

Európai Duna Régió Stratégia - EDRS	
Az alprogram megnevezése	4.6. Folyóvízi hosszanti átjárhatóság biztosítása az élővilág számára
<i>Potenciálisan érintett országok</i>	Románia, Szerbia
<i>Területi lehatárolás</i>	A román, szerb folyószakasz, de áttételesen a Duna-deltától a Szigetközig terjedő Duna-szakasz.
<i>Az alprogram előzményei, indokoltsága, célja</i>	Az 1970-es években a Vaskapu vízerőművek megépítésével a Duna hosszirányú ökológiai átjárhatósága megszűnt. A vándorló fajok, elsősorban a tokfélék elterjedését ez döntően befolyásolta, és jelentősen rontotta a folyó ökológiai állapotát. A projekt célja annak megvizsgálása, hogy lehet-e ökológiai igény szerint javítani a két érintett vízerőmű működtetését, vagy lehetőség van-e az érintett vándorló fajok szokásainak megismerésével más vízgazdálkodási gyakorlat alkalmazásával javítani az ökológiai állapotot.
<i>Kötelezettség (jogszabályi, egyéb)</i>	A 2000/60/EK számú irányelv: az EU Vízkormányozási Róló direktívája.
<i>Duna menti tagállami közös érdekek</i>	A Duna mentén lévő országok közös feladata, hogy olyan ökológiai állapotban tartsák a folyó és állóvizet, hogy azok a jövőben is megőrizzék a biológiai sokféleséget. Ez egyben kulcsa annak, hogy a lakossági vízfelhasználás lehetőségei is megmaradjanak a jövő generációi számára.
<i>Az alprogram érintettjei(célcsoport, kedvezményezettek, együttműködők köre)</i>	A Duna mentén élő ökológiai szolgáltatásokat igénybe vevő lakosság.
<i>Az alprogram tartalma</i>	A Vaskapu I. és Vaskapu II. vízerőművek hosszirányú átjárhatóságát vizsgáló elemzések, annak megvizsgálására, hogy ökológiai értelemben ne jelentsenek gátat a Dunában élő, vándorló fajok számára.
<i>Vízió/hatások/eredmények</i>	Javul a Duna ökológiai állapota, a javulnak a vándorló fajok életfeltételei, hosszú távon javul a Duna ökológiai szolgáltatásainak potenciálja.
<i>Az alprogram költségigénye</i>	Pontos költségbecslés nem készült, a költségigény 1 millió és 5 millió € körüli összegre becsülhető.
<i>A megvalósítás időtartama</i>	A vizsgálat négy-öt év alatt készíthető el.
<i>Az alprogram készültségi foka (engedélyek, tervek, indítás várható időtartama stb.)</i>	Részletes tervek nem készültek, de az ökológiai állapot, illetve a vándorló fajok ökológiai igényei részben ismertek.

	Európai Duna Stratégia EDS
Az alprogram megnevezése	4.7. Génmegőrzés és génbanki együttműködés a Duna-mentén
<i>Potenciálisan érintett országok</i>	Magyarország, Ausztria, Szlovákia, Románia, Ukrajna, Szlovénia, Szerbia és Horvátország
<i>Területi lehatárolás</i>	Mezőgazdasági művelésre alkalmas mintaterületek
<i>Az alprogram előzményei, indokoltsága, célja</i>	A genetikai sokféleség megőrzése, csökkenésének megállítása mind a földi élet fennmaradása, mind az emberiség táplálása szempontjából a jövő kulcskérdése. A genetikai erőforrások felkutatása, megőrzése és fenntartható hasznosítása az elmúlt 15 évben világszerte egyre fontosabb feladattá vált, a genetikai erózió veszélye, a nemesítési módszerek rohamos fejlődése, a klímaváltozás elleni küzdelem, valamint az élelmiszerbiztonság, a környezet- és természetvédelem és a magas beltartalmi értékű élelmiszerek iránti megnövekedett igény következtében. A genetikai erőforrások, köztük a helyi körülményekhez alkalmazkodott tájfajták, napjainkban a meg nem újítható természeti erőforrások között egyre nagyobb jelentőséget nyernek. Egy tájfajta eltűnése egyúttal a tulajdonságait meghatározó génállomány örökre történő elvesztésével jár, amely többé nem rekonstruálható és mással nem pótolható. A folyó árterek, vizes élőhelyek feltételeihez alkalmazkodott helyi fajták különösen veszélyeztetettek. A tájfajták, valamint a hozzájuk kötődő hagyományos termesztési módszerek megőrzése pedig nemcsak a kultúr ökoszisztémák és biológiai sokféleség védelme szempontjából elengedhetetlen, hanem a kulturális örökségünk fennmaradása miatt is. Ezek a fajták és termesztési módszerek hozzájárulhatnak a folyó árterek és hullámterek komplex hasznosításához.
<i>Kötelezettség (jogsabályi, egyéb)</i>	1995. évi LXXXI. törvény a Biológiai Sokféleség Egyezményről; 58/2004. (XII. 26.) kormányrendelet a FAO Nemzetközi Egyezmény kihirdetéséről és az élelmezési és mezőgazdasági célú növényi génforrásokról; 870/2004. (IV. 24.) EU rendelet a mezőgazdasági genetikai erőforrások megőrzésére, jellemzésére, begyűjtésére és hasznosítására irányuló közösségi program létrehozásáról.
<i>Duna menti tagállami közös érdekek</i>	A Duna-mente ártéri, hullámtéri területeire jellemző szántóföldi-, gyümölcs- és zöldségnövény fajok és fajták a speciális ökológiai és termesztési feltételekhez alkalmazkodtak, magas genetikai értéket képviselnek, kiemelt jelentőségű természeti értékek. A biológiai sokféleség megőrzése szempontjából elengedhetetlen e helyi körülményekhez alkalmazkodott tájfajták, ökotípusok és populációk fenntartása eredeti termőhelyen, valamint génbank gyűjteményekben. A genetikai erőforrások sokfélesége alapvető jelentőségű a növény-nemesítés, a vetőmagipar, a táj- és ökológiai gazdálkodás, valamint a speciális tulajdonságokkal rendelkező termékek előállítására szempontjából.
<i>Az alprogram érintettjei</i>	MgSzH Földművelésügyi és Agrár-környezetgazdálkodási Igazgatóság Agrobotanikai Osztálya, Tápiószele, Tájfajták megőrzésével és tájtermesztéssel foglalkozó intézmények, civil- és gazdálkodói szervezetek

EDRS – Magyarország II. hozzájárulás tervezete
2010. április. 30.

<i>Az alprogram tartalma</i>	A Duna-mente ártéri, hullámtéri, és időszakosan elárasztott területeire jellemző szántóföldi-, gyümölcs- és zöldségnövény fajok és fajták, azonosítása a meglévő ex-situ gyűjteményekben, valamint eredeti termőhelyükön való felkutatása, vizsgálata és megőrzése, továbbá a hozzájuk kötődő hagyományos termesztési módszerek összegyűjtése, megőrzése és újjáélesztésének elindítása. E célok elérése érdekében szükséges a mezőgazdasági és élelmezési növényi genetikai erőforrások megőrzésével és fenntartásával foglalkozó génbankok között a határokon átnyúló együttműködés.
<i>Vízió/hatások/eredmények</i>	Az ártéri gazdálkodás, speciális szántóföldi és kertészeti kultúrák felhasználása a Duna menti területek agrodiverzitásának fenntartásában.
<i>Az alprogram költségigénye</i>	Az alprogram magyarországi része: kb. 200 millió forint Partner országok részéről további hozzájárulás szükséges
<i>A megvalósítás időtartama</i>	Folyamatos, a lehető leghosszabb időtáv
<i>A z alprogram készültségi foka (engedélyek, tervek, indítás várható időtartama stb.)</i>	A hazai szántóföldi-, gyümölcs- és zöldségnövény génbankok számos Duna-mentére jellemző tájfajtát őriznek, illetve e fajták termesztésével kapcsolatban komoly szakmai tudással rendelkeznek.